

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Piszku oskarżył A. S. o to, że:

w dniu 05 maja 2016 roku w miejscowości G., gm. R. N., okręgu (...), działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podając dane D. N. (1) doprowadził firmę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 1.000 zł poprzez wprowadzenie w błąd pokrzywdzonego co do zamiaru wywiązania się z zawartej za pośrednictwem sieci Internet umowy pożyczki nr (...), czym działał na szkodę firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., **to jest o czyn z art. 286 § 1 kk.**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony A. S. znał się z D. N. (1). Obaj w przeszłości uczęszczali do tej samej szkoły podstawowej. Znali się również z racji zamieszkiwania w sąsiadujących ze sobą miejscowościach. D. N. (1) miał w przeszłości epizod związany z nadużywaniem alkoholu, mieszkał w ruinach, w U.. Zdarzało się, że pożyczał drobne kwoty pieniędzy od A. S., czasem korzystał też z jego pomocy i uprzejmości w innych, drobnych sprawach.

W dniu 09 maja 2016 roku oskarżony A. S. podając się za D. N. (1) uzyskał pożyczkę gotówkową od (...) Finanse Sp. z o.o. z siedzibą w T. reprezentowanej za pośrednictwem Spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., poprzez złożenie wniosku za pomocą serwisu internetowego (...) w kwocie 1.348,36 złotych. Oskarżony logował się z urządzenia elektronicznego, do którego przypisany był numer IP: 188.146.138.109. Logowanie nastąpiło w dniu 09 maja 2016 roku o godzinie 13:49:14. Oskarżony wykorzystał w tym celu dane D. N. (1). Podał jego imię i nazwisko, adres a także wskazał autentyczne dane: PESEL, numer dowodu osobistego, imiona rodziców, rodzaj zatrudnienia (rencista), numer świadczenia ZUS (...) -1. Cały proceder odbył się bez wiedzy i zgody D. N. (1).

Oskarżony A. S. wybrał interesującą go ofertę pożyczki gotówkowej i złożył wniosek za pośrednictwem wskazanej wyżej strony internetowej poprzez uzupełnienie interaktywnego formularza. Warunkiem udzielenia pożyczki gotówkowej było prawidłowe uzupełnienie wniosku o pożyczkę. Wówczas nastąpiła procedura weryfikacji adresu email oraz weryfikacja numeru telefonu komórkowego, podanego przez oskarżonego A. S. w interaktywnym formularzu, za pomocą jednorazowego kodu autoryzacyjnego. Oskarżony podał swój numer (...). I wykorzystał adres mailowy (...), który sam wcześniej założył. Po zweryfikowaniu tych danych, pożyczkodawca poinformował pożyczkobiorcę o przyjęciu wniosku o pożyczkę i uruchomieniu procedury oceny ryzyka kredytowego. W efekcie pozytywnej weryfikacji oskarżony otrzymał od pożyczkodawcy na wskazany i zweryfikowany adres poczty elektronicznej, następujące dokumenty: wzór umowy pożyczki, formularz informacyjny oraz wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy pożyczki. Oskarżony był zobowiązany do dokonania przelewu w kwocie 0,01 tytułem opłaty weryfikacyjnej na wskazany przez pożyczkodawcę numer rachunku bankowego, co też uczynił w dniu 9 maja 2016 roku. Numer rachunku bankowego, z którego dokonał przelewu weryfikacyjnego to: (...). Umowa na ten numer rachunku bankowego była zawarta w (...) na dane D. N. (1). Dokumentację dotyczącą tego rachunku zabezpieczono w mieszkaniu należącym do oskarżonego A. S..

W dniu 18 lipca 2016 roku D. N. (1) oświadczył na piśmie, iż nigdy nie zawierał umowy pożyczki gotówkowej, za pośrednictwem firmy (...) sp. z o.o. poprzez jej zawarcie za pomocą strony internetowej (...)pl. (...), nie wiedział w jaki sposób oskarżony wszedł w posiadanie jego danych osobowych i dokumentacji, wykorzystanych w celu uzyskania przedmiotowej pożyczki. Sam nie był w stanie dokonać przedmiotowych czynności. Nie potrafił posługiwać się internetem, komputerem. Nie wiedział, co to adres mailowy. Nie posiada i nigdy nie posiadał komputera. Na własne potrzeby korzystał z rachunku bankowego swojej matki.

Na poczet spłaty pożyczki gotówkowej, zawartej na dane D. N. (1), odnotowana została przez pokrzywdzoną spółkę jedna wpłata w dniu 11 sierpnia 2016 roku w kwocie 688,82 zł. Wpłaty dokonał oskarżony A. S. za pośrednictwem Urzędu Poczтового. Wpłata była po terminie, zgodnie z obowiązującym harmonogramem. Następnie oskarżony zaprzestał dalszej spłaty pożyczki.

(dowód: wyjaśnienia oskarżonego A. S. k. 39–40, 113v.–115; zeznania świadka D. N. (1) k. 11v., 35v.–36, 166v.–167v.; zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa wraz załącznikami k. 2–8; wydruk z Internetu k. 15–16; informacja nadesłana przez (...) S.A. k. 21; kserokopia oświadczenia k. 25; kopia dokumentów bankowych k. 26–30; informacja (...) k. 49, 140)

A. S. w chwili orzekania miał 52 lata. Był kawalerem, posiadał na swoim utrzymaniu dwóch synów w wieku 16 i 19 lat. Przebywał w Areszcie Śledczym z powodu tymczasowego aresztowania w innej sprawie. Wg. oświadczenia od ok. 10 lat chorował na dnę moczanową. Nie był w przeszłości leczony psychiatrycznie ani odwykowo. Nie figurował w kartotece karnej K..

(dowód: dane oskarżonego A. S. k. 56, 113v.; karta karna k. 45–45v., 130; zaświadczenie z (...) k. 47–48)

Oskarżony A. S. przyznał się do popełnienia zarzuconego mu czynu. Wyjaśnił w postępowaniu przygotowawczym, że podał się za D. N. (1) po to, aby uzyskać „chwilówkę” w kwocie 1.000 zł. Zdecydował się na taką formę pożyczki z uwagi, iż miał nieprzewidziane wydatki. Miał zamiar szybko spłacić otrzymane pieniądze, jednakże stan zdrowia nie pozwolił mu na wykonywanie pracy w ramach dużego zlecenia elektrycznego. Spłacił połowę tego zobowiązania. Nie działał z zamiarem oszustwa, spłacił połowę zobowiązania. Przed sądem uzupełnił, że nie brał tej pożyczki bez wiedzy i zgody D. N. (1). Znał go od wielu lat, pomagał mu. Przez pierwsze dwa miesiące po jej zaciągnięciu D. N. (1) nie wiedział o niej. Oskarżony nie sądził, że D. N. (1) oskarży go o kradzież dokumentów i zupełnie wyprze się tej umowy. Myślał, że oskarżony przyzna się, że udostępnił mu dokumenty i sprawa się na tym zakończy. Nie miał zamiaru nikogo oszukiwać.

(vide: wyjaśnienia oskarżonego A. S. k. 39–40, 113v.–115)

Sąd zważył co następuje:

Wina oskarżonego A. S. oraz okoliczności popełnienia zarzuconego mu czynu nie budziły wątpliwości. Świadczą o tym zgromadzone w sprawie dowody w postaci zeznań świadka D. N. (1) oraz dokumentacji załączonej do akt sprawy, a także przyznanie się oskarżonego do winy. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka D. N. (1), jego zeznania znajdowały potwierdzenie w treści dokumentacji pod postacią: zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa wraz z załącznikami (k. 2–8), wydruku z Internetu (k. 15–16), informacji nadesłanej przez (...) S.A. (k. 21), kserokopii oświadczenia (k. 25), kopii dokumentów bankowych (k. 26–30) i informacji (...) (k. 49, 140). Jeśli chodzi o zeznania D. N. (1) to wskazać należy, że przyznał on, że nie miał wiedzy, iż na jego dane oskarżony zaciągnął przedmiotową pożyczkę. Zaznaczył, że sam nie zna się na komputerach, Internecie i sam nie byłby w stanie zaciągnąć tą drogą takiego zobowiązania. Nie potrafił wprawdzie wyjaśnić w jaki sposób oskarżony mógł wejść w posiadanie jego danych osobowych i mieć dostęp do rachunku bankowego, ale w okolicznościach niniejszej sprawy nie była to okoliczność kluczowa dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego. Nie mniej D. N. (1) zasygnalizował, że w przeszłości nadużywał alkoholu, mieszkał nawet w ruinach w U.. Nie wykluczył, że wtedy mógł udostępnić takie dane oskarżonemu. Sąd nie znalazł podstaw aby kwestionować treść tych zeznań. Sam oskarżony przyznał przed Sądem wprost, że D. N. (1) przez pierwsze dwa miesiące nie wiedział o tej pożyczce (vide: k. 115).

Sąd podzielił również przyznanie się oskarżonego do winy. Składając wyjaśnienia oskarżony w żaden sposób nie kwestionował winy ani okoliczności popełnionego przestępstwa. Wręcz przeciwnie wyjaśnił w postępowaniu przygotowawczym, że podawał się za D. N. (1) celowo. Chciał wziąć pożyczkę „chwilówkę” bo trafiły mu się nieprzewidziane wydatki. Nie spłacał jej, bo zachorował i nie był w stanie zarabiać. Wersja oskarżonego dopiero przed Sądem zaczęła ewoluować. Wskazał, że w przeszłości miał niejako upoważnienie D. N. (1) do zaciągania takich pożyczek i zarządzania tymi środkami. Ponadto, oskarżony nikogo nie oszukał, bo miał zamiar spłacać te zobowiązanie. Spłacił nawet połowę pożyczki. W tym miejscu należy podnieść, że jak wynika z treści zeznań świadka D. N. (1), wyjaśnień oskarżonego i dokumentacji, oskarżony posłużył się wyłącznie danymi D. N. (1), założył na jego dane konto mailowe, ale do weryfikacji użył już telefonu zarejestrowanego na siebie. Gdyby rzeczywiście oskarżony działał za zgodą D. N. (1) to nie byłoby powodu, aby dokonywał takich kombinacji. Mógł powiedzieć D. N. (2) o chęci wzięcia pożyczki na jego dane i współdziałać z nim w całej procedurze przy jego obecności. Nie uczynił jednak tego od

razu, jak i przez następne tygodnie. Nawet wtedy, gdy nie spłacał tej pożyczki nie informował D. N. (1) o zaciągniętym zobowiązaniu. D. N. (1) o takowym dowiedział się dopiero od przedstawiciela podmiotu udzielającego pożyczki. Bezwzględnie złożył stosowne oświadczenie. Nie byłoby też przeszkód aby to D. N. (1) wziął na swoje nazwisko pożyczkę i przekazał ją następnie oskarżonemu, który by ją spłacał, oskarżony mógł wreszcie sam wziąć pożyczkę na swoje nazwisko i następnie ją spłacać. Jednak oskarżony działał z zamiarem oszustwa o czym świadczą nie tylko czynności polegające na przystosowaniu danych o jakich była mowa powyżej ale również fakt, iż nie spłacał pożyczki. Część należnej kwoty spłacił dopiero 11 sierpnia 2016 roku, a więc już po tym jak cała sprawa wyszła na jaw (D. N. (1) swoje oświadczenie o niezaciąganiu żadnej pożyczki złożył bowiem już w dniu 18 lipca 2016 r.).

W tym miejscu podnieść też należy, że wbrew sugestiom oskarżonego pokrzywdzonym w niniejszej sprawie nie jest D. N. (1) ale (...) Finanse sp. z o.o.

W tym miejscu wskazać należy wyraźnie, że nawet gdyby oskarżony, jak twierdził przed Sądem, działał za zgodą i wiedzą D. N. (1) to i tak wprowadził w błąd (...) Finanse Sp. z o.o. zarówno co do tożsamości osoby, która pożyczkę wzięła jak i co do wysokości osiąganych dochodów i zamiaru jej spłaty o czym świadczą omówione powyżej okoliczności. Nie wynika to jednak ani z zeznań świadka D. N. (1), ani też ze sprzecznych wewnątrznie wyjaśnień oskarżonego (vide: k. 115), stąd takie a nie inne ustalenia faktyczne przyjęte przez Sąd.

Sąd błędnie – za treścią zarzutu zawartego w akcie oskarżenia – przyjął jako datę popełnienia czynu dzień 05 maja 2016 roku. Z okoliczności sprawy, a w szczególności z dokumentacji bankowej wynikało bezspornie, że oskarżony pożyczkę uzyskał w dniu 09 maja 2016 roku, a w ślad za tym w tym dniu popełnił przestępstwo. W związku z powyższym należałoby rozważyć konwalidację orzeczenia w powyższym zakresie w ramach kontroli między instancyjnej.

Oskarżony znalazł sobie prosty sposób na pozyskiwanie pieniędzy, zrzucając tym samym odpowiedzialność na znajomego D. N. (1), który został w tym przypadku zmuszony do spłaty pożyczki, gdyż wzięta ona została na jego dane osobowe. Powyższa ewentualność z resztą w realiach niniejszej sprawy zaistniała. Bez znaczenia w tym wypadku były tłumaczenia oskarżonego, że miał zamiar spłacać pożyczkę, ale tylko względy zdrowotne stanęły mu na przeszkodzie. Faktem było, że pożyczki nie spłacał i nie poinformował o tym fakcie D. N. (1). Powyższe twierdzenia to jedynie forma obrony przed konsekwencjami zarzucanego mu przestępstwa.

Okolicznością łagodzącą było przyznanie się oskarżonego do winy. Sąd wziął również pod uwagę stosunkowo niewielką wartość przyznanej pożyczki. Jednak podnieść należy, że mimo tej wartości, pożyczka do dnia dzisiejszego nie została zwrócona w całości. Również fakt zwrotu części pożyczki nie miał żadnego związku z postępowaniem oskarżonego. Jak już wspomniano, oskarżony dokonał tej wpłaty już po tym jak cała sprawa ujrzała światło dzienne.

Przypisanie oskarżonemu odpowiedzialności karnej wymaga ustalenia popełnienia przez sprawcę czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Ustalenie zaś, że czyn taki został popełniony polega na wykazaniu, że sprawca swoim zachowaniem wyczerpał wszystkie znamiona zarówno przedmiotowe, jak i podmiotowe zawarte w treści normy karnej, której naruszenie zostało mu zarzucone.

Przepis art. 286 § 1 kk określa odpowiedzialność za oszustwo, którym według tego przepisu jest motywowane celem osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzenie innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez wprowadzenie jej w błąd albo wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętej czynności. Istota tego przestępstwa polega więc na posłużeniu się fałszem jako czynnikiem sprawczym, który ma doprowadzić pokrzywdzonego do podjęcia niekorzystnej decyzji majątkowej.

Przestępstwo to może być popełnione tylko umyślnie i to wyłącznie w zamiarze bezpośrednim, szczególnie zabarwionym – kierunkowym, obejmującym zarówno cel (osiągnięcie korzyści majątkowej), jak i sposób działania (wprowadzenie w błąd albo wyzyskanie błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsięwziętej czynności). Zamiar bezpośredni kierunkowy oznacza, że elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca oszustwa nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć użyć w tym celu określonego sposobu działania czy zaniechania. W związku z tym do przestępstwa

oszustwa nie dochodzi zarówno wtedy, jeżeli jeden z przedstawionych elementów nie jest objęty świadomością sprawcy, jak i wówczas, jeżeli któregoś z nich sprawca nie chce, lecz tylko się godzi. (vide: wyrok SN z dnia 19 lipca 2007r., V KK 384/06, LEX nr 299205; wyrok SN z dnia 03 kwietnia 2007r., III KK 362/06, LEX nr 296749). Dla przyjęcia odpowiedzialności z art. 286 § 1 kk konieczne jest nadto wykazanie, na podstawie dowodów, że sprawca swym bezpośrednim i kierunkowym zamiarem obejmował nie tylko wprowadzenie w błąd (wyzyskanie błędu itp.) i działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, lecz także, że w momencie działania mającego na celu uzyskanie świadczenia obejmował swym bezpośrednim i kierunkowym zamiarem okoliczność, iż osoba rozporządzająca mieniem czyni to z niekorzyścią dla siebie (vide: wyrok SN z dnia 6 listopada 2003 r., II KK 9/03, LEX nr 83773; wyrok SN z dnia 03 lipca 2007r., II KK 327/06, LEX nr 450389).

Bez znaczenia również w realiach niniejszej sprawy była okoliczność uzyskania pożyczki drogą elektroniczną (Internetową). Zgodnie bowiem z definicją ustawową zawartą w przepisie art. 115 § 14 KK, przedmioty, którym ustawa przypisuje walor dokumentu, podzielono na dwie grupy, którymi są:

- każdy przedmiot (zapis na komputerowym nośniku informacji), z którym związane jest określone prawo,
- każdy przedmiot (zapis na komputerowym nośniku informacji), który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.

Ta druga kategoria przedmiotów uzyskuje charakter dokumentu, gdy spełnia równocześnie dwa warunki: zawiera treść intelektualną i treść ta - wyrażona najczęściej za pomocą pisma - ma znaczenie prawne w tym rozumieniu, iż można z niej wyprowadzić określone uprawnienia bądź obowiązki osoby fizycznej lub osoby prawnej. Dokumentem jest przedmiot, którego posiadanie lub użycie może rodzić skutki prawne zarówno w sferze prawa materialnego, jak i procesowego (vide: wyrok Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 15 października 2002 r. III KKN 90/00).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, iż materiał dowodowy zgromadzony w przedmiotowej sprawie dał podstawy do przyjęcia, że oskarżony A. S. swoim zachowaniem w kontekście czynu zarzuconego mu aktem oskarżenia i udowodnionego w postępowaniu karnym wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 kk. Oskarżony posłużył się fałszem w celu uzyskania pożyczki, bowiem w innym przypadku, przy braku pracy, dochodów - pożyczki by nie uzyskał. Poza tym podał nieprawdziwe dane pożyczkobiorcy podszywając się pod D. N. (1). Tym samym organ pożyczający nie wypłaciłby mu wnioskowanej kwoty gdyby oskarżony podał prawdziwe dane, a tak będąc wprowadzony w błąd co do istotnych okoliczności warunkujących udzielenie pożyczki takiej pożyczki udzielił i dokonał wypłaty pieniędzy. Nie budzi też najmniejszych wątpliwości, że oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i korzyść taką uzyskał.

Oskarżony działał w pełni świadomie wiedząc, że wskazane wyżej informacje to nieprawda. Wskazał, że jest rencistą i osiąga stały określony dochód – 1372 złote miesięcznie. Oskarżony w swoim wyrobieniu życiowym, przeciętnym rozwoju intelektualnym (przy jednoczesnym braku cech upośledzenia umysłowego i choroby psychicznej) wiedział, że uzyskanie pożyczki łączy się z koniecznością posiadania stałego dochodu i to w takiej wysokości aby umożliwiał nie tylko spłatę raty ale także bieżące utrzymanie. Miał też wiedzę, podawane przez niego dane są nieprawdziwe ale umożliwią mu osiągnięcie celu czyli uzyskanie pożyczki. Wiedział też, że otrzymanie pożyczki obliguje do jej spłaty i z góry już sobie złożył, że nie będzie tego czynił, co potwierdza jego późniejsze zachowanie (brak spłaty choćby jednej raty do chwili wyjścia na jaw faktu zaciągnięcia takiego zobowiązania na inną osobę). Takie umyślne zachowanie sprawiło, że wprowadził w błąd upoważnionego przedstawiciela firmy (...) Sp. z o.o. co do swojej tożsamości, zdolności kredytowej i zamiaru spłaty zaciągniętego zobowiązania. W następstwie tego doprowadził go również do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez zawarcie w dniu 9 maja 2016 roku umowy pożyczki nr (...) i wypłacenie na jej podstawie kwoty 1.000 złotych.

Wymierzając oskarżonemu karę za popełnione przestępstwo, Sąd oparł się na dyrektywach wymiaru kary określonych w art. 53 kk, uwzględniając zarówno okoliczności łagodzące, jak i obciążające. Do tych ostatnich niewątpliwie należy

fakt, że oskarżony działał w sposób przemyślany i zaplanowany. Okolicznością łagodzącą był fakt przyznania się oskarżonego do winy oraz brak uprzedniej karalności (vide: karta karna k. 130).

Mając na uwadze powyższe oraz ustawową sankcję karną przewidzianą za tego typu przestępstwo, Sąd skazał go na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności, uznając, że jest to kara adekwatna do stopnia zawinienia sprawcy i społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu.

Jednocześnie Sąd dopatrzył się wobec A. S. pozytywnej prognozy kryminologicznej, pozwalającej na zawieszenie wykonania orzeczonej kary na okres próby. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 oraz art. 72 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego A. S. kary pozbawienia wolności Sąd warunkowo zawiesił tytułem próby na okres roku zobowiązując oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby. W ocenie Sądu nie tylko kara o charakterze izolacyjnym, spełni swoje cele w zakresie prewencji ogólnej, a w szczególności indywidualnej. Sąd wyraża nadzieję, że orzeczona kara i towarzyszący temu środek karny zapobiegną powrotowi oskarżonego do przestępstwa i skłonią go do przestrzegania obowiązujących przepisów prawa. Zdaniem Sądu orzeczona kara jest wyważona i sprawiedliwa, nie może być uznana za rażąco swoją surowością, zwłaszcza mając na uwadze ustawowe zagrożenie za przypisany oskarżonemu czyn. Oskarżony przeżył już 52 lata i nie był dotychczas osobą karaną sędownie, normalnie funkcjonującą w społeczeństwie, wcześniej prowadził własną działalność gospodarczą, pracował. W ocenie Sądu zasługuje na szansę, aby poprawić swoje zachowanie w warunkach wolnościowych. Jego dalszą postawę zweryfikuje życie.

Działając na podstawie art. 46 § 1 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. pozostałą niespłaconą część pożyczki, a więc pieniędzy w kwocie 760,33 zł. Obowiązek naprawienia szkody nałożony na oskarżonego ma charakter całościowy, albowiem w ocenie Sądu to ustalony sprawca przestępca powinien ponieść odpowiedzialność za naprawienie szkody wyrządzonej oszustwem. Winien oddać to, co nienależnie otrzymał.

Sąd biorąc pod uwagę obecną sytuację finansową oskarżonego, ale przede wszystkim jego realne możliwości zarobkowania (choroba, tymczasowy areszt w innej sprawie) na podstawie powołanych w sentencji wyroku przepisów, uznał za uzasadnione zwolnienie oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2. (...)

(...)

3.(...)

(...)